KÄLLSKATTEN

Avdrag för preliminär skatt vid skogsavverkning.

Mellan en skogsägareförening å ena, samt två bröder, å andra sidan, hade överenskommits bl. a. följande: Bröderna skulle genom föreningens förmedling köpa vindfälld skog i vissa närmare angivna trakter för ett visst pris per skogskubikmeter. Kontrakt skulle tecknas med varje markägare och överenskommelsen skulle bli beroende bl. a. därav att den godkändes av resp. skogsägare. Tillika skulle alla produkter, som utfölle vid avverkningen, försäljas till föreningen för de priser, som föreningen tillämpade beträffande sina medlemmar. Föreningen förpliktade sig att köpa grantimmer intill vissa närmare angivna kvantiteter. Avverkningen skulle slutföras före den 1 maj 1955. Ev. eftersläpande massavedshuggning finge dock fortsätta till den 1 juli s. å. Vidare skulle föreningen förskottera rotpostlikvider och avlöningsmedel mot 4½ % ränta. Avlöningsmedel beräknades med cirka 30.000 kr/mån. och skulle utbetalas mot avlöningsnotor. Alla produkter, som funnes upparbetade, jämte all oavverkad skog skulle vara föreningens egendom tills alla ekonomiska mellanhavanden blivit reglerade. Slutligen ägde föreningen rätt att avbryta avverkningen, om den icke förlöpte på ett betryggande sätt.

Enligt ett i januari 1955 upprättat kontrakt köpte bröderna av en egendomsägare ett större antal träd för ett visst pris på villkor bl. a., att likviden skulle av köparna inbetalas till föreningen, som i sin tur skulle utbetala likviden till säljaren med avdrag för provision.

En häradsskrivare i V. län anhöll i sin egenskap av *lokal skattemyndighet* hos vederbörande landsfiskal om utredning i och för kontroll av de löneavdrag för skatt, som verkställts för bröderna och för av dem med anledning av avverkningen anställt arbetsfolk.

Därvid framkom att föreningen i egenskap av arbetsgivare för bröderna underlåtit att göra skatteavdrag för preliminär A:skatt för tiden januari—oktober 1955 med tillhopa 3.631 kr. För samma tid hade dyl. avdrag verkställts för vissa av de i det ifrågavarande avverkningsarbetet deltagande personerna men hade de innehållna beloppen icke redovisats.

Tillika hemställde häradsskrivaren hos centrala uppbördsnämnden om förklaring, huruvida föreningen eller bröderna vore att anse såsom arbetsgivare för det anställda arbetsfolket och förty skyldiga göra dyl. avdrag.

Med anledning av berörda hemställan infordrade nämnden yttrande från föreningen, som anförde bl. a. följande. Det ägde sin riktighet, att föreningen till bröderna förmedlat försäljning av ett flertal rotposter under de två senaste åren. Försäljningsuppdrag på bl. a. dessa rotposter hade inlämnats till föreningen av olika skogsägare och anbud hade då in-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:15

fordrats i vanlig ordning, varvid dessa köpare avgivit högsta anbudet. Då emellertid bröderna icke ägde kapital, hade överenskommelse träffats därom, att vissa förskott skulle utbetalas av föreningen dels för betalning av rotpostlikviderna till säljarna samt dels till drivningskostnader. Såsom säkerhet för dessa förskott hade köparna förbundit sig att sälja det avverkade virket till föreningen. I princip skilde sig denna uppgörelse icke från den vanliga affärskutymen. I de flesta fall förekomme nämligen inom denna bransch detta system med förskott till drivningskostnaderna, men förutsättningen vore givetvis då, att avtal träffats om leveransen. Förskotten utbetaltes i regel successivt efter avverkningens framskridande. För att kunna följa avverkningens gång kunde det, när det gällde större avverkningar, vara nödvändigt att göra sammandrag av de i avlöningslistorna redovisade stycketalen av de olika sortimenten. Av denna anledning hade mellan föreningen, å ena, samt de båda bröderna, å andra sidan, överenskommits att förskott till drivningskostnaderna skulle utgå efter avlöningslistorna. Förskott till täckande av övriga kostnader hade utbetalts från fall till fall.

I förklaring den 15 nov. 1955 meddelade *centrala uppbördsnämnden* bl. a. följande. Föreningen finge med hänsyn till föreliggande förhållanden anses vara arbetsgivare i UF:s mening i förhållande till bröderna och övriga med avverkningen sysselsatta personer. Till följd härav ankomme det på föreningen att verkställa skatteavdrag och till uppbördsmyndigheterna inbetala innehållen skatt för ifrågavarande skattskyldiga, såvida icke vederbörande hade att erlägga preliminär B-skatt eller hade sin huvudsakliga anställning hos annan arbetsgivare.

Med anledning av en från föreningens sida hos nämnden gjord förfrågan angående *motiveringen* till sagda förklaring yttrade nämnden bl. a. följande. Åtskilliga detaljer i överenskommelsen hade av nämnden ansetts tala för att bröderna icke handlade såsom fria företagare. Sålunda skulle ex.-vis deras inköp av vindfälld skog ske genom föreningens förmedling, överenskommelsen bli beroende av att den godkändes av resp. skogsägare, rotpostlikviderna förskotteras av föreningen samt alla upparbetade produkter och all oavverkad skog vara föreningens egendom till dess alla ekonomiska mellanhavanden reglerats. Vidare skulle föreningen förskottera avlöningsmedel. Dessa skulle av föreningen utbetalas mot avlöningsnotor.

Rörande frågan om de i det ifrågavarande avverkningsarbetet deltagande personerna meddelade *en annan lokal skattemyndighet i länet den 20 jan. 1956* beslut, enligt vilket fastställdes att föreningen för tiden januari—oktober skolat redovisa 19.978 kr. i skatteavdrag, varjämte föreningen förpliktades att erlägga restavgift.

Genom beslut *den 2 februari s. å.* förklarade häradsskrivaren i egenskap av dyl. myndighet att, sedan efter utredning framkommit, att föreningen i egenskap av arbetsgivare för bröderna underlåtit att fullgöra på arbetsgivare ankommande skyldighet att verkställa skatteavdrag i lön åt dem för samma tid med tillhopa 3.631 kr., föreningen vore jämte bröderna ansvarig för ifrågavarande skattebelopp; även i detta fall förpliktades föreningen att erlägga restavgift.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:15

I *besvär hos Länsstyrelsen* anförde föreningen bl. a. följande. Föreningen hade under många år arbetat med förmedlingsverksamhet av rotposter. Försäljningarna skedde antingen genom av föreningen anordnade auktioner på olika platser i länet eller genom att föreningen infordrade anbud från olika rotpostköpare på de rotposter, som inlämnats till föreningen för försäljning. Nu förevarande fall måste ses mot bakgrunden av den svåra stormen, som drabbade länet i jan. 1954. Normalt brukade icke flera rotposter utstämplas och utbjudas än vad som de lokala rotpostköparna kunde övertaga. På grund av stormfällningen hade emellertid onormalt stora rotpostutbud skett under säsongen 1954—55. Föreningen måste då för att kunna placera alla rotposter acceptera den mångfald olika köpare, som under åren 1954—55 från andra län sökt sig till V. län. Då dessa i många fall icke hade något större kapital, hade föreningen för att kunna göra försäljningar lämnat längre krediter till köparna än vad som kontrakten med säljaren stipulerade. Föreningen hade därför i vissa fall förskotterat likviderna till säljarna. För att föreningen skulle ha någon säkerhet för sina utlägg hade föreningen fordrat borgen eller panträtt i det avverkade virket. I sistnämnda fallet hade köparna även förbundit sig att sälja det avverka virket till föreningen, då i annat fall säkerheten varit värdelös. Enligt vedertagen kutym inom skogsbranschen utlämnade köparen av det avverkade virket förskott till säljaren för bestridande av kostnaderna för avverkningen. Detta förskotterande av avverkningskostnader för rundvirke vore inte något speciellt för V. län och föreningen utan förekomme över allt, även om det på grund av stormfällningen tagit större proportioner för föreningen under åren 1954—55. I de flesta fall hade föreningens inspektor eller sockenombud kunnat kontrollera att de utbetalda förskotten stode i rimlig proportion till vad som kontrakterats och avverkats, men när det gällde stora avverkningar, skulle det taga för mycket tid i anspråk att göra sådana kontroller. — Rörande de båda bröderna vore fråga om stora avverkningsområden och stora kvantiteter, varför en löpande kontroll av avverkningen ej vore möjlig. Föreningen ansåge därför att tillräcklig kontroll av att utlämnade förskott hölle sig å rimlig nivå skulle kunna göras, om avlöningslistorna uppvisades, eftersom ersättning till huggare och körare utginge efter stycketal. Förskott hade därför utbetalts upp till lönelistornas belopp och därutöver hade bröderna tidvis utfått vissa andra förskott till täckande av övriga kostnader för drivningar. — Så länge det rört sig om skogsavverkningen, hade detta gått bra, men bröderna hade därefter även börjat driva sågverksrörelse och uppsåga det avverkade timret. Genom denna förädling hade de trott sig kunna få ett större överskott på rörelsen, men denna hade i stället lämnat ett väsentligt underskott, varför föreningen vid slutavvecklingen av brödernas skogsavverkningar komme att få en betydande fordran på bröderna. Med hänsyn till ovan anförda omständigheter ansåge föreningen, att bröderna måste anses vara fria företagare. Bröderna, som börjat sin verksamhet under 1954, hade då även inköpt rotposter direkt av skogsägare utan föreningens förmedling; även under 1955 hade bröderna drivit skogsavverkningar av rotposter, inköpta direkt från skogsägare utan föreningens förmedling, och

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:15

hade de skogsprodukter, som kommit från dessa rotposter, försålts till andra köpare än föreningen. Slutligen hade föreningen erfarit, att bröderna under 1954 och även under viss tid av år 1955 påförts B-skatt. Detta ansåge föreningen vara ett ytterligare stöd för föreningens uppfattning, att de måste betraktas som egna företagare.

Föreningen hemställde därför att Länsstyrelsen med hänsyn härtill måtte förklara, att föreningen icke vore att anse såsom arbetsgivare i UF:s mening i förhållande till de i överklagade besluten berörda personerna (alltså bröderna samt hos dem anställda arbetstagare) och att en begärd indrivning av ej redovisade källskatter icke skulle verkställas hos föreningen.

I de lokala *skattemyndigheternas yttranden* över besvären upplystes att bröderna — efter ingivande av preliminärdeklarationer — den 13 okt. 1955 erhållit B-skatt, vilket dock åter ändrats till A-skatt den 3 dec. s. å. i anledning av centrala uppbördsnämndens ovannämnda förklaring vartill hänsyn uppenbarligen tagits i upprättad granskningsrapport, men torde bröderna aldrig ha uppvisat sina skattsedlar för arbetsgivaren (föreningen), varför skatt under i målet berörda tid hade bort avdragas med 25 %; rörande den föreningen ålagda redovisningsskyldigheten för ovannämnda belopp, 19.978 kr., erinrades inledningsvis om följande. Nämndens förklaring kunde ej anses vara bindande. Stadgandet i anv. till 46 § i 1945 års UF, att det ankomme på nämnden att, då så funnes påkallat, meddela bindande besked angående vem som vore att anse som arbetsgivare eller arbetstagare, hade i anv. till motsvarande stadgande (39 §) i 1953 års UF modifierats därhän, att nämnden ägde lämna bindande besked rörande tillämpningen av bestämmelserna om när skatteavdrag skulle göras. Vidare anfördes bl. a. följande. I föreliggande fall hade bröderna verkställt skatteavdrag och även delvis ombesörjt redovisning härav till uppbördsmyndighet. Först sedan de, måhända på grund av obestånd, underlåtit verkställa skatteinbetalning, hade frågan uppkommit om vem som rätteligen vore att anse som den för skatten ansvarige. Nämndens uppfattning, att brödernas handlingsfrihet genom den ingångna överenskommelsen kunde anses ha varit begränsad, syntes vara riktig. Såsom föreningen förklarat i sin besvärsinlaga hade denna inskränkning i deras rörelsefrihet förefallit ha varit naturligt betingad av den speciella konjunktur, som inträffat inom branschen. Att brödernas ställning som egna företagare genom överenskommelsen ifråga skulle helt undanröjas torde vara diskutabelt. I vart fall syntes överenskommelsen om förskottering av avlöningsmedel som lån mot 4½ % ränta knappast kunna inrymmas i något, som man kunde rubricera som anställningskontrakt. Föreningen hade genom ifrågavarande överenskommelse antagligen ej avsett att kringgå uppbördsbestämmelserna. Därest det rått tvekan om arbetsgivareansvaret, borde det legat i föreningens eget intresse att själv ombesörja skatteredovisningen i stället för att löpa den risken, som inträffat, att erlägga skatten två gånger, nämligen dels till bröderna samt dels till indrivningsmyndigheten.

Genom särskilda *resolutioner* den 6 juli 1956 avgjorde Länsstyrelsen de båda målen. Beträffande frågan om de i det ifrå-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:15

gavarande avverkningsarbetet deltagande personerna fann Länsstyrelsen icke skäl göra ändring i den lokala skattemyndighetens beslut; vad åter beträffar målet rörande skatteavdrag hos de båda bröderna fann Länsstyrelsen icke skäl att göra annan ändring i överklagade beslutet än att det belopp, som föreningen hos dem bort innehålla och inbetala, fastställdes till inalles 3.502 kr.

Hos KR anförde föreningen härefter *besvär* under yrkande om befrielse från ansvar för i målen ifrågakomna skattebelopp.

Därvid yttrade föreningen bl. a. följande. Bröderna hade saknat kapitaltillgångar och sålunda icke haft möjligheter att ställa godtagbara säkerheter för sina engagement, varför föreningen fått träffa speciella anstalter för att i möjligaste mån säkerställa sina fordringar. Detta skedde på så sätt, att överenskommelse träffades därom, att bröderna skulle amortera sin skuld till föreningen genom leveranser av de vid avverkningarna utvunna produkterna. Vidare innebure föreningens medgivande att utbetala förskott icke något övertagande av betalningsansvaret för arbetslönerna till de hos bröderna anställda personerna, utan utgjorde endast en hjälp till finansiering av brödernas avverkningskostnader. Föreningen vore helt naturligt intresserad av att de förskott på kommande leveranser, som bröderna erhölle, användes till löner, eftersom detta påskyndade utdrivningen av skogsprodukterna. Något ansvar för lönernas rätta fullgörande påtoge sig självfallet icke föreningen genom den med bröderna träffade överenskommelsen utan lönesummornas storlek vore endast en norm för förskottslikviden. Därmed vore också sagt, att föreningen icke påtoge sig något ansvar för eller hade något att skaffa med de medel, som bröderna innehölle såsom källskattemedel för de anställdas räkning. Bröderna vore egna företagare, som handhade sin verksamhet utan inblandning från föreningens sida. De anställde sålunda den för avverkningarna erforderliga personalen och påtoge sig därigenom ansvaret gentemot de anställda lika väl som bröderna ensamma vore ansvariga och redovisningsskyldiga för de medel, de innehölle med stöd av källskatteförordningen. Det stode även bröderna fritt att med andra träffa överenskommelser med likartade innehåll som den med föreningen ingångna. — Ett ytterligare bevis för att bröderna vore egna företagare utgjorde den omständigheten, att de i början av 1955 — som nämnts — hade satt igång med industriell verksamhet genom att förädla de avverkade produkterna på ett av dem själva uppsatt sågverk. Föreningens överenskommelse med bröderna vore i enlighet med den affärskutym, som utbildat sig på ifrågavarande område och som tillämpades av skogsägareföreningar över hela landet. Nämnda föreningar hade nämligen såväl till dem anslutna skogsägare som andra under många år fått lämna förskott för att möjliggöra finansieringen av avverkningarna.

I *utlåtande* över besvären ansåg sig Länsstyrelsen icke kunna tillstyrka bifall till besvären med hänsyn till *ej mindre* att den företagna utredningen icke givit vid handen, att föreningen haft skälig anledning att vid utbetalning av lön till bröderna underlåta verkställa skatteavdrag *än även* att föreningen beträffande löner till genom dem anställd personal hade bort tillse att innehållen skatt redovisats till uppbördsmyndighet.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:15

Tillika anförde Länsstyrelsen bl. a. följande. Såvitt Länsstyrelsen kunnat utröna förekomme ett icke ringa antal olika former för överenskommelser i fråga om avverkning av skog på rot, från enkla muntliga avtal till mera detaljerade skriftliga kontrakt. Man syntes i många fall ha förbisett vid ingående av dessa överenskommelser frågan huruvida den, som mottoge uppdrag att avverka en viss rotpost, vore att anse såsom arbetstagare eller som fri företagare och om skyldighet att verkställa avdrag för preliminär skatt förelåge. Den mellan föreningen och bröderna ingångna överenskommelsen syntes böra betraktas mot bakgrunden av dessa förhållanden. I berörda överenskommelser hade Länsstyrelsen i likhet med lokala skattemyndigheterna med hänsyn till brödernas synnerligen begränsade handlingsfrihet icke kunnat finna annat, än att de bort betraktas såsom arbetstagare i förhållande till föreningen. Bröderna syntes enligt Länsstyrelsens mening vid utbetalning av löner till genom dem anställd personal ha handlat i egenskap av ombud för föreningen. Stöd för sin uppfattning hade Länsstyrelsen och de lokala skattemyndigheterna ansett sig finna i centrala uppbördsnämndens ovannämnda förklaring.

Genom särskilda *utslag* den 16 juli 1957 utlät sig *KR* sålunda: Enär med avseende å omständigheterna i målen de båda brödernas avverkningar finge anses ingå i utav dem bedriven rörelse (i vilken bröderna anställt vissa skattskyldiga såsom arbetstagare), samt de av föreningen till bröderna gjorda utbetalningarna för dem utgjort intäkt i nämnda rörelse, alltså och då det vid sådant förhållande icke ankommit på föreningen att å utbetalningarna verkställa skatteavdrag, funne KR skäligt att *befria* föreningen från ansvar för omförmälda skattebelopp och från skyldighet att erlägga restavgift.

TAXERINGSHUMOR

Betyg.

En kvinna i Småland fick taxeringsvärdet å sin fastighet höjt vid taxeringen. Hon besvärade sig och skrev: ”1945 fick jag mitt taxeringsvärde höjt med 107 %, 1952 med 120 % och nu med 150 %. Detta är rena luftblåsor, utblåsta av okunniga taxeringsmän, som saknar värde.”

Berättigad förmodan.

Min hustru, min son, min dotter samt jag själv har flera gånger såväl muntligen som skriftligen meddelat såväl skatteverket som indrivningsverket, varför jag undrar vart alla sådana meddelanden egentligen tar vägen. Ett av dem borde väl händelsevis hamna i handlingarna.

Sparpremie.

”Jag har skickat in alla nödiga handlingar. Om det inte räcker med det, tar jag ut mina pengar igen”.

*

”Om det inte godtas mitt premiesparande på grund utav att det inte ökat mer på postsparbanken återstår för mig att ta ut pengarna och inte ha något sparande mer då.”

I hushållet använda produkter.

I en av årets dekl. fanns en ”lapp”, varå stod följande att läsa:

”Den 18 maj ökades familjen till 4 personer, men några naturaförmåner har ej uptagits för den nytillkomna, då denna helt varit parasit på mamman”.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:15